

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 289/2016
16.03.2016. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Весне Поповић, председника већа, Лидије Ђукић и Божидара Вујичића, чланова већа, у правној ствари тужиоца А.Х. из Р.К., чији је пуномоћник А.В.Х., адвокат из Н.С., против туженог М.Ч. из Р.К., чији је пуномоћник Љ.П., адвокат из Б.Т., ради заштите од насиља у породици, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 455/15 од 22.10.2015. године, у седници одржаној 16.03.2016. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснована, ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж2 455/15 од 22.10.2015. године.

Образложење

Пресудом Основног суда у Врбасу, Судска јединица Кула, П2 298/14 од 08.06.2015. године, усвојен је тужбени захтев па је одређена мера заштите од насиља у породици и забрањено туженом свако приближавање тужиоцу на удаљеност мању од 200 метара, око места становања тужиоца и места где живе његови родитељи, као и свако друго физичко и психичко узнемиравање тужиоца. Одређена је и мера заштите од насиља у породици којом је тужиоцу забрањено свако приближавање туженом на удаљеност мању од 200 метара простору око места становања туженог, као и свако друго физичко и психичко узнемиравање тужиоца. Одређено је да ће ове мере заштите од насиља у породици трајати годину дана од дана изрицања, али да се могу продужити док не престану разлози због којих су одређене, те је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж2 455/15 од 22.10.2015. године, ставом првим изреке, жалбе парничних странака су делимично усвојене, а делимично одбијене, па је првостепена пресуда преиначена тако што је одбијен тужбени захтев којим је тужилац тражио да се одреди мера заштите од насиља у породици којом би се забранило туженом свако приближавање тужиоцу на удаљеност мању од 200 метара у простору око места становања тужиоца и места где живе његови родитељи, као и свако друго физичко и психичко узнемиравање тужиоца. Ставом другим изреке, укинут је део првостепене пресуде којим је одређена мера заштите од насиља у породици и забрањено тужиоцу свако приближавање туженом на удаљеност мању од 200 метара у простору око места становања туженог, као и свако друго физичко и психичко узнемиравање туженог. Ставом трећим изреке, потврђена је одлука о трошковима праничног

поступка, а ставом четвртим изреке, одбијени су захтеви парничних странака за накнаду трошкова жалбеног поступка.

Против правноснажне пресуде донесене у другом степену, тужилац је изјавио ревизију, због битне повреде одредаба парничног поступка и погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану одлуку, применом члана 408. Закона о парничном поступку („Сл.гласник РС“, бр.72/11, 49/13-УС, 74/13-УС и 55/14), па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности, а у поступку пред другостепеним судом није дошло до пропуста у примени или до погрешне примене које од одредаба овог Закона, па нема ни повреде из члана 374. став 1. ЗПП, на коју се ревизијом указује.

Према чињеничном стању на коме је заснована побијана одлука, тужилац је био у браку са ћерком туженог, али је тај брак разведен правноснажном судском одлуком, а њихово заједничко малолетно дете поверено на самостално вршење родитељског права мајци. Међутим, због поремећених односа између ових, сада бивших супружника, у вези виђања и издржавања малолетног детета, дошло је и до озбиљног поремећаја међусобних односа и њихових породица, па и тужиоца и туженог (бившег зета и таста), због чега је више пута интервенисала и полиција на позиве једне или друге стране, па је тако утврђено да је 25.11.2012. године дошло до физичког сукоба између тужиоца и његовог ујака, с једне стране и туженог, с друге, којом приликом је тужени задобио тешке телесне повреде, због чега је против тужиоца покренут кривични поступак пред надлежним судом (за дело наношења тешких телесних повреда); 10.04.2013. године тужилац је пријавио туженог да га је по изласку из банке, односно да је његово путничко возило, пратио тужени својим возилом; да су се 17.04.2013. године парничне странке среле на летњем путу кроз њиву, те да је свако од њих понашање оног другог схватио као претњу, па је овај случај тужилац пријавио ПС у Кули; да је 12.10.2013. године дошло до вербалног сукоба између тужиоца и туженог и до вербалног и физичког сукоба између деде тужиоца – с једне и туженог и његове ћерке – с друге стране, након чега су деда тужиоца и ћерка туженог затражили медицинску помоћ; да је у дворишту куће у којој живи тужилац више пута дошло до оштећења његовог возила (бушење гума, разбијање стакла, откидање регистарских таблица, бушење хладњака), па тужилац, иако никада није видео извршиоца, сматра да је то учинио тужени; да је 14.06.2014. године запаљено путничко возило тужиоца, да му узроци пожара нису саопштени, али он сумња да је то учинио тужени; да је у мају кукуруз тужиоца, посејан на површини од 2 КЈ, попрскан хербицидима за соју и сунцокрет, због чега је на кукурузу настала штета, а тужилац такође сумња да је то учинио тужени. Судови су утврдили да су међусобни односи парничних странака поремећени до те мере да приликом сваког њиховог случајног сусрета свако од њих понашање друге стране тумачи као угрожавање свог телесног интегритета, душевног здравља и спокојства, јер понашање друге стране доживљавају као претњу свом физичком и психичком здрављу.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком преиначена првостепена пресуда и одбијен тужбени захтев да се туженом изрекне мера заштите од насиља у породици, забраном приближавања тужиоцу на удаљеност мању од 200 метара од места становања тужиоца и места где живе његови родитељи, као и сваког другог физичког и психичког узнемиравања.

Наиме, насиље у породици дефинисано је одредбом члана 197. Породичног закона („Службени гласник РС“ број 18/05), тако што је у ставу првом одређено да се под насиљем у породици подразумева понашање којим један члан породице угрожава телесни интегритет, душевно здравље или спокојство другог члана породице, док су у ставу другом истог члана наведени карактеристични видови насиља (именовани облици насиља), али и уз одређење да се насиљем у породици сматра свако друго дрско, безобзирно и злонамерно понашање, које један члан породице испољава према другом члану породице (неименовани облици насиља).

Међутим, да би се радило о насиљу у породици, мора постојати јасна граница између жртве и насилника, при чему је члан породице – жртва насиља, подређена и немоћна у односу на члана породице који се сматра насилником, који вољно, дрско, безобзирно и злонамерним понашањем угрожава телесни интегритет, душевно здравље и спокојство другог члана породице (жртве). Разграничење између насилника и жртве у породичном окружењу од утицаја је како на утврђење постојања насиља у породици, тако и за одређивање адекватне мере заштите од насиља, чија је сврха спречавање и престанак таквог понашања које представља насиље.

Из утврђеног чињеничног стања, правилно другостепени суд налази да се понашање туженог не може окарактерисати као насиље над тужиоцем, па правилно закључује да се у конкретном случају ради о трајно и озбиљно поремећеним односима, у којима и тужилац и тужени показују велики степен нетолеранције и нетрпељивости, па се не може говорити о моделу понашања које само један члан сада бивше породице предузима, односно испољава према другом, а из утврђеног чињеничног стања произлази да се не може говорити ни о таквом понашању туженог којим он покушава да успостави моћ и контролу над тужиоцем или понашању којим тежи да задовољи неке своје потребе на штету тужиоца, као бившег члана породице. У прилог оваквог закључка иде и чињеница да и тужени, као и тужилац, сваки случајни сусрет са тужиоцем доживљава као претњу, те има осећај страха да ће му бити угрожен телесни интегритет од стане тужиоца.

Имајући ово у виду, супротно наводима ревизије, другостепени суд је правилном оценом изведених доказа, утврдио да се и поред честих вербалних, па и физичких сукоба парничних странака, понашање туженог не може окарактерисати као насиље у породици, јер њихов међусобни однос не представља однос насилника и жртве, већ је у питању дуготрајно неадекватно понашање обе парничне странке, проузроковано озбиљно поремећеним односима тужиоца и ћерке туженог након развода брака, које се проширило и на примарне породице странака, па је одсуство минимума напора странака да се суздрже од оваквог вида понашања, довело до тога да иако обе странке показују одређени вид насилног понашања, и тужилац и тужени приликом сваког њиховог случајног

сусрета, имају и одређени степен емотивне и психичке узнемирености, односно осећај угрожености и страха од друге стране.

У одсуству утврђења да понашање туженог представља насилничко понашање према тужиоцу, у смислу члана 197. Породичног закона, другостепени суд је правилно одбио тужбени захтев за одређивање мере заштите од насиља у породици.

Наводе у ревизији којима се оспорава утврђено чињенично стање, Врховни касациони суд није ценио, с обзиром да се ревизија из ових разлога не може изјавити (члан 407. став 2. ЗПП).

Имајући ово у виду, Врховни касациони суд налази да је правилно побијаном одлуком одбијен тужбени захтев, па је на основу члана 414. став 1. ЗПП, одлучено као у изреци.

**Председник већа-судија
Весна Поповић,с.р.**